

Verslag wijkavond *Lunetten: verloedering? hoe verder?*

een avond over de openbare ruimte

tweede thema-avond op het gebied van de leefbaarheid

Door: Bewoners Overleg Lunetten

Datum: 26 november 2008

Inleiders: Martijn Ubink van Bureau Middelkoop; Anne-Jo Visser van de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV) en Michel de Graaf van woningcorporatie Mitros.

Aantal deelnemers: ca. 80, waaronder vertegenwoordigers van alle woningcorporaties en wijkwethouder Giesberts.

Voorzitter: Erik Vermathen (Stade Advies)

Het woord is eerst aan **wijkwethouder Giesberts**, die na het uitkomen van de wijkenmonitor in het voorjaar van 2008 in de krant laat weten dat Lunetten moet worden behoed voor afglijden. Hij wilde hiermee een signaal afgeven. Weliswaar geven bewoners hun wijk een dikke 7, er zijn ook een paar mindere punten: veel plekken in de wijk zijn te anoniem en er is sprake van achterstallig onderhoud. Er moet samen met betrokken bewoners naar oplossingen gezocht worden.

Voorzitter Hein van Kruysdijk van het BOL heet iedereen welkom op deze tweede wijkavond over de leefbaarheid in Lunetten. Het onderwerp komt o.a. voort uit een in 2006 gehouden enquête onder bewoners van Lunetten. Als speerpunten kwamen toen naar voren: veiligheid, lucht en geluid en leefomgeving/leefbaarheid. De eerste wijkavond in september ging over de kwetsbare groepen in onze wijk, vanavond gaat de aandacht uit naar de openbare ruimte.

Martijn Ubink (Bureau Middelkoop)

Bureau Middelkoop heeft onderzoek gedaan naar de zg. bloemkoolwijken. Wijken, die in de jaren 70 ontstonden als reactie op de naoorlogse wijken. In plaats van anonieme, monotone hoogbouw kwamen er eengezinswoningen met een tuin. Hoogbouw werd vervangen door laagbouw.

Wat is een bloemkoolwijk: Meanderende stratenpatronen kwamen in de plaats van de mathematische stedenbouw. Terug naar de menselijke maat.

Toch kwam er al snel ook kritiek: de nieuwe eentonigheid. De huidige perceptie onder professionals is niet erg positief.

Bewoners waarderen groen, rust en vooral de eigen woning: knelpunten doen zich voor ten aanzien van de woonomgeving.

Bureau Middelkoop heeft 80 wijken onderzocht en daar tendensen uitgehaald.

A. Schaalniveaus scharnieren langs elkaar heen.

Het hoogste schaalniveau (ontsluitingsweg) raakt het laagste schaalniveau van de woning.

Kwaliteiten zijn niet in samenhang ontworpen: kwaliteiten scharnieren langs elkaar heen. Oplossing of knelpunt is veelal een toevalligheid.

B. Privacy versus oorspronkelijke collectieve opzet

De wijken die oorspronkelijk zijn ontworpen vanuit een sterke collectieve opzet staan vandaag de dag op gespannen voet met de privacybehoefte van bewoners en hun gebruikerswensen t.a.v. de openbare ruimte. Het plaatsen van schuttingen is bijvoorbeeld een logische reactie om meer privacy te verkrijgen, maar doet ontegenzeggelijk iets af aan de kwaliteit van de aangrenzende openbare ruimte. Wij zeggen niet: weg met de schuttingen, maar wel nadenken over de betekenis van de openbare ruimte.

C. Openbaar gebied als afgeleide van verkaveling: restruimte

Het openbaar gebied is hierbij veelal een afgeleide van de verkaveling (niet als zelfstandige opgave ontworpen), waardoor deze vaak toevallige vormen en afmetingen aanneemt.

Sommige plekken zijn niet weg te beheren of door handhaving op te lossen, maar vragen om ruimtelijke ingrepen.

D. Verschillen in functie en interpretatie van openbare ruimte

Door de verschillende verkavelingsvormen is de openbare ruimte voor de ene bewoner de entree van de woning, voor de ander de achterkant waar containers worden neergezet en voor een derde de plek

waar hij de auto parkeert. Deze verschillen in functie en interpretatie van dezelfde openbare ruimte zorgen voor onderlinge spanningen in gebruik.

E. Onderhoud en kwaliteit openbare ruimte

Kenmerkend voor de openbare ruimte zijn de overdaad aan verharding en het versleten straatmeubilair. Bovendien beïnvloedt de toestand van de openbare ruimte de uitstraling van de wijken in negatieve zin.

F. Kwalitatief parkeerprobleem

Parkeerdruk kwalitatief van aard: iedereen wil voor de eigen voordeur parkeren.

G. Toenemende diversiteit in bevolking en bewoningspatronen

Toenemende diversiteit in bevolking zorgt voor sociologische verstedelijking van deze buurten. Die verstedelijking en diversiteit wringt met de collectieve opzet van deze buurten, die oorspronkelijk veel homogener waren.

Het onderzoek heeft geleid tot de ontwikkeling van een zg. "gereedschapskist" met fysieke ingrepen voor de woonomgeving. Zie voor meer informatie www.bloemkoolwijken.nl

Stellingen:

- Enkele gezinnen binnen de collectieve ruimtelijke opzet zijn bepalend voor de leefbaarheid van velen.
- Clustering naar leefstijl zou wenselijk zijn.
- De groen-blauwe structuur is niet in samenhang met de woningen.

Anne-Jo Visser (Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting)

In Nederland zijn we gewend om problemen kansen te noemen, en probleemwijken prachtwijken. De Kanskaart gaat dan ook in eerste instantie over problemen. Maar tevens over de kansen om die leefbaarheidsproblemen met lokaal beleid op te lossen. In de Kanskaart wordt de relatieve leefbaarheids- en veiligheidspositie *van* en *in* de wijk in kaart gebracht. Bovendien wordt inzicht geboden in de achtergronden van die leefbaarheids- en veiligheidsproblemen. Daarmee wordt niet alleen duidelijk welk type problemen zich in de wijk voordoen op het gebied van overlast en onveiligheid, en waar die problemen zich voordoen, maar ook welke oorzaken daaraan ten grondslag liggen.

Lunetten is één van de acht wijken waarvoor door het SEV een Kanskaart is opgesteld. Helaas kan deze Kanskaart nu niet gepresenteerd worden omdat in de oorspronkelijke versie fouten waren geslopen en de nieuwe versie pas vanmiddag beschikbaar kwam.

Indicatoren voor leefbaarheid en veiligheid, die aan bod komen in de Kanskaart:

- Vernieling van openbare werken
- Rommel op straat
- Bekladding
- Overlast van dronken mensen
- Overlast van drugsgebruik
- Overlast van jongeren
- Overlast van omwonenden
- Inbraak in woning
- Fietsendiefstal
- Auto-inbraak

Stellingen:

- De structuur van de wijk Lunetten zorgt voor veel leefbaarheids- en veiligheidsproblemen.
- De bevolkingsamenstelling in Lunetten wordt steeds minder divers en dat in de toekomst problemen geven.

Michel de Graaf (portefeuillebeheerder wonen bij Mitros)

Kan de vinger niet goed op de zere plek leggen.

Wat betreft de verschillende typen woningen: zijn bijv. HAT-eenheden nog wel gewenst?

Er moet binnen de gegeven structuur naar fysieke én sociale oplossingen gezocht worden. Sloop is wat hem betreft niet aan de orde.

Hij is benieuwd hoe de objectieve gegevens uit de kanskaart zich verhouden tot de subjectieve beleving van de bewoners.

De bevolkingssamenstelling is in de loop der jaren veranderd, de gemotiveerde bewoners van het begin zijn er niet meer.

Hein van Kruysdijk constateert dat mensen elkaar steeds minder treffen, er is nauwelijks nog sprake van sociale cohesie. Mensen voelen zich minder betrokken bij hun omgeving wat ook leidt tot fysieke verloedering.

Uit de zaal

De idealen van het begin zijn verwaterd.

Geen onderhoud van het groen meer door bewoners.

Laten we ons geen problemen aanpraten.

Binnenterreinen zijn kwetsbaar, maar moeten wel blijven. Overlast op binnenterrein bij de Vogezen werd aangepakt door bewoners. Door uitwisselen van mailadressen kon er adequaat gereageerd worden. Bovendien bevordert het de sociale contacten.

De Nederlandse samenleving is veel individualistischer geworden. Dat is o.a. merkbaar in het verenigingsleven en in het aanbod van vrijwilligers. Als de instelling van de mensen is veranderd dan helpen fysieke ingrepen niet.

Problemen

- brandgangen te weinig verlicht.
- Veel sluip door; kruip door
- achterstallig onderhoud, o.a. van perkjes en wegen
- handel in drugs, alcohol, onveilig gevoel
- zwerfvuil
- jongerenoverlast

Oplossingen (prioriteiten vastgesteld na stemming)

- 1) 40 -achterstallig onderhoud uitvoeren, beter beheer.
- 2) 28 -winkelcentrum meer tot hart van Lunetten maken (restaurant), ook s 'avonds
- 3) 13 -handel in drugs, alcohol, aanpakken.
- 4) 12 -stukjes van openbare ruimte verkopen / herinrichten.
12 -wijkshow houden (en duidelijk aankondigen)

10 -lopende wijkagent

10 -activiteiten om onderlinge contacten te bevorderen

9 -meer plekken voor en in overleg met de jongeren.

9 -jongeren aanspreken.

9 -bedrijven in de wijk stimuleren

8 -lagere groene afscheidingen

8 -veiliger profiel openbare ruimte (woonerven onveilig omdat er geen duidelijk onderscheid is tussen straat en stoep)

6 -zwerfvuil opruimen met bewoners

5 -buurthuisjes voor jongeren

4 -groene "as" afmaken

4 -buurt websites

4 -brandgangen verlichten.

3 -dorps karakter herstellen

3 -geld inpompen.

2 -wijkkrant

1 -beter strooien bij gladheid

0 -Portaal bellen

0 -sloten uitbaggeren, ze stinken

Niet in stemming gebracht, maar wel genoemd:

- geen probleemgezinnen plaatsen

- meer verkoop huurwoningen (er moeten natuurlijk wel voldoende goede huurwoningen overblijven, kopers zijn niet per definitie meer betrokken bij de woonomgeving).

- meer openbaar groen in zelfbeheer van bewoners, eventueel weggeven/verkopen in ruil voor onderhoud.

- HAT-eenheden vergroten.

- Digitale communicatie via buurtwebsites

Reactie wijkwethouder Giesberts

Rode lijnen: beheer en functie van de openbare ruimte.

Beheer openbare ruimte:

- De paden in de parken worden al aangepakt.
- In Wijknieuws Zuid komt een lijst met werkzaamheden in het kader van achterstallig onderhoud.

Functie openbare ruimte:

- Initiatieven van buurten worden van harte toegejuicht. Daarvoor is leefbaarheidsbudget beschikbaar.
- Zelfbeheer van openbaar groen bevordert onderling contact.
- Geen voorstander van verkoop openbaar groen
- Meer ontmoetingsplekken, het winkelcentrum moet leefbaarder, met name in de avonden.

De gemeente is bezig met een grote inhaalslag op het gebied van achterstallig onderhoud in de openbare ruimte. In Wijknieuws Zuid belooft Giesberts terug te komen op de punten die vanavond aan de orde zijn geweest.

Reactie Michel de Graaf

De corporaties sluiten zich aan bij de gemeente. Schoon, heel en veilig. Ze sluiten zich aan bij de wijkschouw.